

OKRESNÝ ÚRAD PREŠOV

odbor starostlivosti o životné prostredie

oddelenie štátnej správy vôd a vybraných zložiek životného prostredia kraja

Námestie mieru 3, 080 01 Prešov

Pozemkové spoločenstvo
Nižné Ružbachy 2
065 02 Vyšné Ružbachy

Váš list číslo/zo dňa
12.03.2026

Naše číslo
OU-PO-OSZP2-2026/054703-004/Ce

Vybavuje
Ing. Čecková Mularčíková

Prešov
22.07.2026

Vec

„Dobývanie ložiska nevyhradeného nerastu štrkopieskov Nižné Ružbachy – zátopa v 2. stupni ochrany“ – záväzné stanovisko podľa § 16a zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov

Okresnému úradu Prešov, odboru starostlivosti o životné prostredie, oddeleniu štátnej správy vôd a vybraných zložiek životného prostredia kraja bola dňa 18.03.2026, doručená žiadosť Pozemkového spoločenstva Nižné Ružbachy, Nižné Ružbachy 8, 065 02 Vyšné Ružbachy, IČO: 31946950 o vydanie záväzného stanoviska podľa § 16a zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „vodný zákon“) k navrhovanej činnosti „Dobývanie ložiska nevyhradeného nerastu štrkopieskov Nižné Ružbachy – zátopa v 2. stupni ochrany“.

K žiadosti bola priložená textová časť „Plánu využívania ložiska štrkopieskov Nižné Ružbachy - Zátopa“, ktorú v júni 2025 vypracoval Ing. Viliam Hosa, projektant pre banksú činnosť a činnosť vykonávanú banksým spôsobom.

Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie štátnej správy vôd a vybraných zložiek životného prostredia kraja (ďalej len „orgán štátnej vodnej správy“) ako vecne a miestne príslušný orgán štátnej správy podľa § 4 ods. 1 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a § 3 ods. 1 písm. e) zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ako príslušný orgán štátnej vodnej správy podľa ustanovení § 58 písm. b) a § 60 ods. 1 písm. i) vodného zákona, na základe predloženej žiadosti a stanoviska Výskumného ústavu vodného hospodárstva (ďalej len „VÚVH“) č. RD 1753/2026 zo dňa 14.07.2026 pre navrhovanú činnosť podľa § 16a ods. 1 vodného zákona vydáva toto

záväzné stanovisko:

Z predloženej žiadosti a stanoviska VÚVH vyplýva, že navrhovanou činnosťou dôjde k nesplneniu environmentálnych cieľov podľa ustanovenia § 16 ods. 6 písm. b) vodného zákona a pred povolením činnosti sa vyžaduje výnimka v zmysle § 16 ods. 10 vodného zákona.

Činnosť „**Dobývanie ložiska nevyhradeného nerastu štrkopieskov Nižné Ružbachy – zátopa v 2. stupni ochrany**“ je lokalizovaná v obci Nižné Ružbachy v okrese Stará Ľubovňa a má sa realizovať na pozemkoch parc. č. C-KN 779/5, 776/7 (KN-E 3033/1), 779/8 (KN-E 3033/2), 2887/1, 2887/2, 2888/1, 2888/7, 2888/15, 3428/1, 3428/2, 3428, 3430, 4450/1 a 3495 v katastrálnom území Nižné Ružbachy.

Miestny názov: Lokalita č. 1 – Mláky

Lokalita č. 2 – Mokrá lúka

Lokalita č. 3 – Nižšia roveň

Dobývanie ložiska štrkopieskov bude prebiehať v nadväznosti na výstavbu Malej vodnej elektrárne Ružbašská Miľava (MVE), v rámci predprípravy zátopového územia v zaplavenej časti územia.

Lokalita činnosti „**Dobývanie ložiska nevyhradeného nerastu štrkopieskov Nižné Ružbachy – zátopa v 2. stupni ochrany**“ je situovaná v čiastkovom povodí Dunajca a Popradu. Dotýka sa troch vodných útvarov, a to útvaru povrchovej vody SKP0004 Poprad (tabuľka č.1) a dvoch útvarov podzemnej vody - útvaru podzemnej vody kvartérnych sedimentov SK1001000P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych sedimentov oblasti povodia Dunajec a Poprad a útvaru podzemnej vody predkvartérnych hornín SK2004700F Puklinové podzemné vody flyšového pásma a Podtatranskej skupiny oblasti povodia Dunajec a Poprad (tabuľka č. 2).

Tabuľka č. 1 Útvar povrchovej vody

Čiastkové povodie	Kód VÚ	Názov VÚ /typ VÚ	rkm		Dĺžka VÚ (km)	Druh VÚ	Ekologický stav/ potenciál	Chemický stav
			od	do				
Dunajec a Poprad	SKP0004	Poprad /P1(K3V)	80,70	44,00	36,70	prirodzený	priemerný (3)	ND

Vysvetlivka: VÚ = vodný útvar, ND = nedosahuje dobrý

Tabuľka č. 2 Útvary podzemnej vody

Čiastkové povodie	Kód VÚ	Názov VÚ	Plocha VÚ (km ²)	Stav VÚ	
				kvantitatívny	chemický
Dunajec a Poprad	SK1001000P	Medzizrnové podzemné vody kvartérnych sedimentov oblasti povodia Dunajec a Poprad	420,759	dobrý	dobrý
	SK2004700F	Puklinové podzemné vody flyšového pásma a Podtatranskej skupiny oblasti povodia Dunajec a Poprad	1707,204	dobrý	dobrý

Vysvetlivka: VÚ = vodný útvar

Z hľadiska požiadaviek článku 4.7 RSV bolo potrebné posúdiť, či realizácia navrhovanej činnosti „**Dobývanie ložiska nevyhradeného nerastu štrkopieskov Nižné Ružbachy – zátopa v 2. stupni ochrany**“ nespôsobí zmeny fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík útvaru povrchovej vody SKP0004 Poprad alebo či navrhovaná činnosť nebude mať vplyv na zmenu hladiny dotknutých útvarov podzemnej vody SK1001000P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych sedimentov oblasti povodia Dunajec a Poprad a SK2004700F Puklinové podzemné vody flyšového pásma a Podtatranskej skupiny oblasti povodia Dunajec a Poprad. Predmetné posúdenie sa vzťahuje na obdobie jej realizácie, po ukončení realizácie, ako aj na obdobie počas jej prevádzky.

Stručný popis technického a technologického riešenia

Podľa predloženého „**Plánu využívania ložiska štrkopieskov Nižné Ružbachy – Zátopa**“, samotné ložisko štrkopieskov vytvára v riečnej nive rieky Poprad trojicu vzájomne prepojených

šošovkovitých plochých útvarov (Lokalita č. 1 – Mláky, Lokalita č. 2 – Mokrá lúka, Lokalita č. 3 – Nižšia roveň) s celkovou dĺžkou približne 1,5 km. Priečna šírka jednotlivých šošoviek nie je väčšia ako 105 m, v priemere 95 m. Dno ťažobných objektov v najnižšej časti územia (Lokalita č.1) je situované v nadmorskej výške cca 541 m n.m. (543 m n.m. – Lokalita č. 3). Na predmetnom ložisku sú vymedzené 3 ťažobné bloky, ktoré budú postupne dobývané. V blokoch zásob 1-Z-2 až 3-Z-2 je celkom 564 411, 9 m³ vyťažiteľných zásob, čo predstavuje 931 279, 5 t štrkopieskov. Vlastné ložiskové teleso je budované akumuláciami kvartérnych sedimentov. Tieto sú reprezentované prolúviálnymi piesčito-štrkovými hlinami, fluvialnými piesčitými štrkami a strednozrnnými štrkami. Celková hrúbka prolúviálnych a fluvialných sedimentov v ložiskovom území dosahuje hrúbku 5 až 13 m. Najväčších hrúbok dosahuje v depresnej časti reliéfu podložia.

Podľa výsledkov geologicko- ložiskového prieskumu horninovú výplň ložiska tvoria vymedzené tri polohy: 1. Spodná poloha štrkopieskov až štrkov s valúnami do 25 cm (pod hladinou podzemnej vody); 2. Stredná poloha strednozrnných piesčitých alebo zahlinených štrkov; 3. Vrchná poloha piesčitých hĺn.

Spodná a stredná poloha štrkov spolu tvoria vlastné ložisko štrkonosného horizontu. Obidve polohy majú premenlivú hrúbku v medziach od 2,8 do 7,0 m. Vrchná poloha piesčitých hĺn, spolu s humóznou časťou tvorí skrývku vlastného ložiska, ktorá sa pohybuje v medziach od 0,05 do 0,4 m, v priemere 0,2 m. Celkovú úžitkovú surovinu tvoria polohy hrubozrnných štrkov a piesčitých štrkov o priemernej hrúbke 6 – 7, 5 m (max. až 15 m). Skrývku predstavuje vrchná poloha piesčitých hĺn s povrchovou vrstvou ornice o celkovej hrúbke v maxime 0,4 m. V rámci skrývkových prác je potrebné odstrániť z nadložia štrkopieskov približne 26 633 m³ skrývky.

Pri dobývaní ložiska bude použitá strojne dobývací metóda viacetážovým dobývaním štrkopiesku z poľa bez použitia trhacích prác. Dobývať sa bude len v dvoch ťažobných rezoch postupným rýpaním ťažobného rezu rýpadlom. Dobývanie druhej etáže (rezu) bude realizované z úrovne hladiny podzemnej vody, až po max. dosah podkopovej lyžice s tým, že hĺbka záberu bude limitovaná mocnosťou ložiska v danom priestore.

Projektované parametre ťažobných rezov (etáží):

- výška 1. rezu: 1,5 – 2,7 m
- výška 2. rezu: 3,8 – 5,0 m
- sklon ťažobného rezu: 45°
- sklon záverného rezu (generálny svah): 25°

Odvodnenie ložiska a štrkoviska počas dobývania v prvom reze bude vzhľadom na konfiguráciu a spôsob otvácky a prípravy vyriešené prirodzeným spôsobom, gravitáciou ku báze rieky Poprad. Odvodnenie druhého rezu nie je potrebné, nakoľko dobývanie bude prebiehať mokrou cestou pod úrovňou hladiny podzemnej vody. Kvôli ochrane ťažobnej jamy voči prúdu rieky Poprad, ale aj vzájomnej izolácii počas dobývania, bude pozdĺž brehu rieky Poprad ponechaný 5 m široký ochranný pilier, ktorý sa po vydobytí ložiska taktiež vyťaží. Vydobyť ťažobná jama sa týmto spôsobom rozšíri o celú šírku rieky Poprad. Ložiskové územie navrhnuté na dobývanie štrkopieskov bude zaplavením územia v rámci ukončenia výstavby Malej vodnej elektrárne Ružbašská Míľava úplne prekryté hladinou vody rieky Poprad. Tvar ťažobných jám kopíruje plochu zátopového územia navrhnutého v stavebnom projekte MVE.

Záväzná časť Územného plánu obce Nižné Ružbachy (VZN č. 2-2026 ktorým sa vyhlasuje záväzná časť nového ÚPN obce Nižné Ružbachy), v časti 6. zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného a technického vybavenia územia, v bode 6.11. Povrchové vody požaduje „Na území obce rešpektovať stanovené územie ohrožované povodňami pri prietoku Q₁₀₀ (storočná voda) v rieke Poprad a zátopové územie MVE Ružbašská Míľava vo výške hladiny 550,5 m n.m.“.

Predložený „Plán využívania ložiska štrkopieskov Nižné Ružbachy –Zátopa“ nebude

v rozpore so stratégiou a rozvojom územia obce Nižné Ružbachy.

a.1 Vplyv realizácie navrhovanej činnosti/stavby na fyzikálne (hydromorfologické) charakteristiky útvaru povrchovej vody SKP0004 Poprad

Útvar povrchovej vody SKP0004 Poprad

a) súčasný stav

Útvar povrchovej vody SKP0004 Poprad (rkm 80,7 – 44,0) bol na základe skríningu hydromorfologických zmien v útvaroch povrchovej vymedzený ako prirodzený vodný útvar.

Za hlavné vplyvy/vodné stavby spôsobujúce hydromorfologické zmeny boli považované:

- ***brehové a dnové opevnenie:***

- rkm 44,000 - 44,900 oživená kamenná nahádzka, končí stabilizačným prahom;
- rkm 47,000 - 48,400 vegetačné opevnenie; preložka koryta až po rkm 49,000, okolo obce Plaveč, preložka (napriamanie toku) z dôvodu ochrany železnice;
- rkm 48,400 - 48,950 pravý aj ľavý breh opevnenie z betónových tvárnic, z dôvodu ochrany železnice;
- rkm 52,600 - 53,250 vegetačné opevnenie, zmena koryta, opevnenie je už rozpadnuté - prirodzený tok;
- rkm 53,250 - 53,350 betónová dlažba, betónová pätká zapustená pod dno riečišťa, havarijný profil, polovegetačné tvárnice opreté o betónovú pätku – zničené;
- rkm 57,110 - 57,200 betónové dlaždice opreté o kamennú pätku, pod železničným mostom z dôvodu ochrany železnice;
- rkm 58,700 - 59,480 ľavý breh dlažba a pätká, pravý breh vegetačné opevnenie, oživená kamenná nahádzka v dĺžke cca 500 m kombinovaná s betónovou dlažbou opretou o betónovú pätku na ochranu železnice;
- rkm 60,000 - 60,600 nahádzka z lomového kameňa;
- rkm 62,600 - 63,740 ľavý breh dlažba z betónových tvárnic 100/100/20, pravý breh vegetačné opevnenie – zarastené;
- rkm 63,740 - 64,500 ľavý breh kamenná dlažba na kamennú pätku + vegetačné opevnenie s kamennou nahádzkou v kritických miestach;
- rkm 64,500 - 66,600 ľavý breh vegetačné opevnenie, pravý breh kamenná dlažba na kamennú pätku;
- rkm 64,500 - 64,800 ľavý breh 4 ks kamenných výhonov v oblúku z dôvodu usmernenia prúdnice, zarastený vegetáciou, pravý breh vegetačná úprava, úprava robená kvôli železnici;
- rkm 66,600 - 67,000 pravý breh vegetačné opevnenie;
- rkm 67,500 - 68,100 pravý breh betónová dlažba, kamenná nahádzka, ľavý breh sa javí ako prirodzený tok;
- rkm 68,665 - 68,800 dlažba z betónových tvárnic 100/100 opretých o betónovú pätku, úprava pod železničným mostom, kvôli ochrane železnice zanesená riečnym materiálom;
- rkm 68,800 - 70,000 vegetačné opevnenie, oživené vŕbovými prútikmi;
- rkm 70,020 - 71,100 ľavý breh vyhrnutý (150 m), pravý breh vysťahovaný, oživená kamenná nahádzka s vŕbovou podstielkou;
- rkm 71,000 - 72,500 ľavý breh zához z lomového kameňa, zarastený odplavený;
- rkm 72,554 - 72,648 betónová dlažba opretá o betónovú pätku, úprava pod železničným mostom, ochrana železnice.

- ***hrádze:***

- rkm 47,000 - 48,400 L'OH 1,4 km, z dôvodu ochrany intravilánu nadväzuje na opevnenie vybudované na ochranu železnice, POH 0,65 km – hrádza zničená pri povodni;
- rkm 58,500 - 60,100 L'OH pre ochranu vodných zdrojov;

rkm 62,600 - 63,740 obojstranná OH spevnená zatrávením, L'OH - odsadená, ochrana intravilánu, potreba navýšiť;
 rkm 63,740 - 64,500 obojstranná OH spevnená zatrávením;
 rkm 64,500 - 66,600 L'OH 0,45 km, POH 0,7 km, spevnené zatrávením, PHO - betónová dlažba, 1,5 m od koruny zatrávené;
 rkm 67,500 - 68,100 L'OH;
 rkm 68,800 - 70,000 L'OH, účinné pri odchode ľadov.

Na základe výsledkov hodnotenia stavu/potenciálu útvarov povrchových vôd bol tento vodný útvar klasifikovaný v priemernom ekologickom stave s vysokou spoľahlivosťou. Z hľadiska hodnotenia chemického stavu tento vodný útvar nedosahuje dobrý chemický stav, taktiež s vysokou spoľahlivosťou. Z hľadiska hodnotenia chemického stavu bez všadeprítomných látok tento vodný útvar dosahuje dobrý chemický stav. (Zdroj: Príloha 5.1 „Útvary povrchových vôd, vyhodnotenie stavu/potenciálu, vplyvy, dopady, výnimky“ Vodný plán Slovenska na roky 2022-2027, Plán manažmentu správneho územia povodia Visly (2022), link: <https://www.minzp.sk/voda/vodny-plan-slovenska/>).

Vzhľadom na riziko nedosiahnutia environmentálnych cieľov do roku 2027 je tento útvar klasifikovaný ako ohrozený z hľadiska nedosiahnutia dobrého ekologického stavu a dobrého chemického stavu. (Zdroj: príloha 5.1 „Útvary povrchových vôd, vyhodnotenie stavu/potenciálu, vplyvy, dopady, výnimky“ Návrhu plánu manažmentu správneho územia povodia Visly (2022), link: <https://www.minzp.sk/voda/vodny-plan-slovenska/>).

Hodnotenie ekologického stavu útvaru povrchovej vody SKP0004 Poprad podľa jednotlivých prvkov kvality je uvedené v nasledujúcej tabuľke č. 3.

Tabuľka č. 3 Prvky kvality v útvare povrchovej vody SKP0004 Poprad

fytoplanktón	fytobentos	makrofyty	bentické bezstavovce	ryby	HYMO	FCHPK	Relevantné látky
N	3	3	3	2	2	2	S

Vysvetlivky: HYMO – hydromorfologické prvky kvality, S – súlad s environmentálnymi normami kvality, N – nerelevantné

Ako významné tlaky (stresory), ktoré môžu priamo alebo nepriamo ovplyvniť jednotlivé prvky kvality a tým aj ekologický stav útvaru povrchovej vody SKP0004 Poprad vo Vodnom pláne Slovenska na roky 2022-2027, Plán manažmentu správneho územia povodia Visly (2022), v prílohe 5.1 „Útvary povrchových vôd, vyhodnotenie stavu/potenciálu, vplyvy, dopady, výnimky“ boli identifikované: sumárny vplyv bodového znečistenia (komunálne bodové znečistenie, komunálne vypúšťanie, priemyselné a iné vypúšťanie), znečistenie živinami (sumárne) a hydromorfologické zmeny (sumárne). Ako dopad pôsobenia významných tlakov (stresorov) na ekologický stav vodného útvaru SKP0004 Poprad bolo identifikované organické znečistenie, znečistenie živinami, kontaminácia nebezpečnými látkami (voda) a kontaminácia nebezpečnými látkami (vodné organizmy-ryby) a zmena biotopov/prerušenie kontinuity.

Útvar povrchovej vody SKP0004 Poprad je zaradený do lipňového rybieho pásma, ktoré pozostáva z druhov rýb pstruhovej zóny (pstruh potočný, hlaváč pásoplutvý a mihul'a potočná, ktorá je v SR lokalizovaná iba v rieke Poprad), ale lipeň tu prevláda nad pstruhom a hlaváč bielooplutvý nad hlaváčom pásoplutvým. Vo vrchnej časti podhorských riek žije hlavátka, jalec hlavatý, podustva severná, mrena severná a nosáľ sťahovavý. (Zdroj: Metodika spriechodňovania priečných bariér na vodných tokoch pre ichtyofaunu, VÚVH, Bratislava, november 2023, link: https://www.vuvh.sk/wp-content/uploads/2023/12/Metodika-spriechodnovania-priečných-barier_2023.pdf).

Pre útvar povrchovej vody SKP0004 Poprad boli vo Vodnom pláne Slovenska na roky 2022-2027, v Pláne manažmentu správneho územia povodia Visla (2022) navrhnuté základné

a doplnkové opatrenia. Základné opatrenia sú minimálne požiadavky, ktoré je potrebné splniť pričom doplnkové opatrenia sú opatrenia navrhnuté a zavedené dodatočne k základným opatreniam za účelom dosiahnutia environmentálnych cieľov.

Základné opatrenia s národnými kódmi sú:

- 1-1-02 Dodržiavanie požiadaviek vyplývajúcich z implementácie smernice Rady 91/676/EHS o ochrane vôd pred znečistením spôsobeným dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov - Programu hospodárenia vo vyhlásených zraniteľných oblastiach (akčného programu) ustanoveného v zákone č. 136/2000 Z. z. o hnojivách a dodržiavanie požiadaviek krížového plnenia uvedených v NV SR č. 342/2014 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v poľnohospodárstve v súvislosti so schémami oddelených priamych platieb (3 VPS Visla, Príloha 8.8);
- 1-1-03 Plnenie požiadaviek vyplývajúcich z implementácie smernice EP a Rady 2009/128/ES, ktorou sa ustanovuje rámec pre činnosť Spoločenstva na dosiahnutie trvalo udržateľného používania pesticídov - transponovaná v SR do vykonávacích predpisov a schváleného národného akčného programu (NAP) na dosiahnutie udržateľného používania prípravkov na ochranu rastlín (3 VPS Visla, Príloha 8.8);
- 1-1-04 Uplatňovanie národnej legislatívy (zákon č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a s ním súvisiacich vykonávacích predpisov) - dodržiavanie požiadaviek krížového plnenia uvedených v NV SR č. 342/2014 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v poľnohospodárstve v súvislosti so schémami oddelených priamych platieb (3 VPS Visla, Príloha 8.8);

Doplnkové opatrenia s národnými kódmi sú:

- 1-1-08 Realizácia opatrení v rámci Programu rozvoja vidieka SR 2014 - 2020 – na dobrovoľnej báze (3 VPS Visla, Príloha 8.8);
- 1-1-13 Výskum, zlepšenie znalostnej základne zmierňujúce neistotu – monitorovanie, kontrola a kvantifikácia (3 VPS Visla, Príloha 8.8);
- 1-2-03 Spriechodňovanie bariér za účelom zlepšenia pozdĺžnej kontinuity tokov (3 VPS Visla, Príloha 8.8, 8.4b);
- 1-2-05 Doplnenie poznatkovej základne o hodnotenie počtu a stavu všetkých migračných bariér, informácií o ich vlastníckych vzťahoch, plnení účelu, pre ktorý boli vybudované a vykonať komplexnú ekologickú prioritizáciu spriechodňovania bariér (3 VPS Visla, Príloha 8.8);
- 1-2-06 Doplnenie poznatkovej základne o účinnosti existujúcich a novovybudovaných nápravných a zmierňujúcich opatrení na migračných bariérach zavedením systematického monitoringu - aj s pomocou využívania inovatívnych monitorovacích postupov a nástrojov (3 VPS Visla, Príloha 8.8);
- 1-3-01 Uplatňovanie národnej legislatívy (Zákon č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov) - odstraňovanie invázných nepôvodných druhov uvedených v národnom zozname alebo v zozname Európskej únie a starostlivosť o pozemky tak, aby sa zamedzilo ich šíreniu (3 VPS Visla, Príloha 8.8);
- 1-3-02 Starostlivosť o toky - kosenie, trhanie a vykopávanie invázných druhov rastlín

Na elimináciu hydromorfologických zmien v útvare povrchovej vody SKP0004 Poprad vo Vodnom pláne Slovenska na roky 2022-2027, v Pláne manažmentu správneho územia povodia Visla (2022), v Prílohe 8.4b je navrhnuté nápravné opatrenie pre elimináciu významného narušenia pozdĺžnej kontinuity tokov a habitatov v rkm 77,10 - hať a MVE Ružbašská Miľava.

Na redukovanie znečistenia špecifickými látkami/látkami relevantnými pre SR v kapitole 8.3.2 Plánu manažmentu správneho územia povodia Visla (2022) je navrhnuté doplnkové opatrenie kyanidy. Znečistenie útvarov povrchových vôd touto látkou je v SR na základe výsledkov monitorovania významné.

Útvar povrchovej vody SKP0004 Poprad bol zaradený (príloha 10.1 Priorizácia revitalizácie Vodného plánu Slovenska na roky 2022-2027, Plánu manažmentu správneho územia povodia Visla (2022)) do zoznamu útvarov povrchových vôd s potrebou uskutočnenia revitalizácie. Nakoľko opatrenia nie je možné zrealizovať v danom časovom období, a to z technických i ekonomických príčin, vo Vodnom pláne Slovenska na roky 2022-2027, Pláne manažmentu správneho územia povodia Visla (2022) je pre tento vodný útvar uplatnená výnimka podľa čl. 4(4) RSV - TN1 t.j. posun termínu dosiahnutia dobrého stavu do roku 2027 (príloha 5.1 „Útvary povrchových vôd, vyhodnotenie stavu/potenciálu, vplyvy, dopady, výnimky“ Vodného plánu Slovenska na roky 2022-2027, Plánu manažmentu správneho územia povodia Visly (2022), link: <https://www.minzp.sk/voda/vodny-plan-slovenska/>). V uvedenej výnimke TN1 sa aplikuje kombinácia technickej nerealizovateľnosti opatrení v danom časovom období s ekonomickým dôvodom – neprimerane vysokým zaťažením pre spoločnosť a taktiež z dôvodu, že vodný útvar je vystavený viacerým vplyvom a vyriešenie jedného z problémov nemusí zabezpečiť dosiahnutie cieľa. Činnosť sa dostáva do kontaktu s tokom Popradu v geografickej oblasti s potenciálne významným povodňovým rizikom Nižné Ružbachy s kódom SKP005FD (Predbežné hodnotenie povodňového rizika v čiastkovom povodí Dunajca a Popradu - aktualizácia 2024, MŽP SR, december 2024).

b) predpokladané zmeny fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík útvaru povrchovej vody SKP0004 Poprad po realizácii navrhovanej činnosti

Z hľadiska možných zmien fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík útvaru povrchovej vody SKP0004 Poprad počas realizácie navrhovanej činnosti „***Dobývanie ložiska nevyhradeného nerastu štrkopieskov Nižné Ružbachy – zátopa v 2. stupni ochrany***“, bude mať zásadný vplyv odťaženie 5 m ochranného širokého piliera na ochranu ťažobnej jamy pozdĺž brehu rieky Poprad a vytvorenie celistvej zátopovej plochy pre MVE Ružbašská Miláva.

1. Počas dobývania ložiska

Počas dobývania ložiska nevyhradeného nerastu štrkopieskov budú ťažobné práce prebiehať v bezprostrednej blízkosti útvaru povrchovej vody SKP0004 Poprad (v prvom reze bude odvodnenie ložiska a štrkoviska vzhľadom na konfiguráciu a spôsob otvarky a prípravy vyriešené prirodzeným spôsobom, gravitáciou ku báze rieky Poprad). Možno predpokladať, že počas realizácie týchto prác v dotknutej časti útvaru povrchovej vody SKP0004 Poprad, môže dôjsť k dočasným zmenám jeho fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík, predovšetkým zakaľovanie toku najmä pohybom ťažkých mechanizmov a v dôsledku odvodnenia ložiska a štrkoviska, ktoré sa môžu lokálne prejavovať narušením bentickej fauny a ichtyofauny, nakoľko tieto prvky biologickej kvality sú citlivé na hydromorfologické zmeny. Spôsobené zakalenie toku môže ovplyvniť rozvoj prirodzenej štruktúry fyto-bentosu. Tieto možné negatívne vplyvy sa budú prejavovať prechodne a následne po ukončení ťažobných prác by tento zásah nemal mať zásadný dopad na ekosystém, v ktorom dochádza k skorej regenerácii a obnove pôvodnej štruktúry fyto-zložky. Po ukončení ťažobných prác v prvom reze možno očakávať, že väčšina týchto dočasných zmien fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík útvaru povrchovej vody SKP0004 Poprad zanikne a vráti sa do pôvodného stavu, resp. sa k nim čo najviac priblíži a nepovedie k zhoršovaniu jeho ekologického stavu. Vplyv na podporné fyzikálno-chemické prvky kvality útvaru povrchovej vody SKP0004 Poprad sa nepredpokladá. Rovnako sa nepredpokladá ani vplyv na špecifické syntetické znečisťujúce látky a špecifické nesyntetické znečisťujúce látky. Počas dobývania ložiska nevyhradeného nerastu štrkopieskov v prvom reze sa výrazné zmeny fyzikálnych (hydromorfologických) vlastností dotknutej časti útvaru povrchovej vody SKP0004 Poprad nepredpokladajú, keďže pozdĺž brehu rieky Poprad bude ponechaný min. 5 m široký ochranný pilier a možno predpokladať, že vplyv týchto úprav na ekologický stav útvaru povrchovej vody SKP0004 Poprad nebude významný a nespôsobí zhoršovanie jeho ekologického stavu.

II. *Po vydobytí ložiska a ukončení navrhovanej činnosti*

Po vydobytí ložiska sa vytiaži ochranný pilier pozdĺž brehu rieky Poprad a následne dôjde k vytvoreniu zátopového územia pre MVE Ružbašská Miľava o celkovej ploche 408 629 m² pri prevádzkovej hladine 550, 50 m n.m.. Možno očakávať, že následkom tohto trvalého zdvihnutia hladiny rieky Poprad dôjde k trvalým zmenám hydrologického režimu (veľkosti a dynamiky prietoku) a morfológických podmienok (premenlivosť šírky a hĺbky riečneho koryta, rýchlosť prúdenia). V dôsledku zníženia rýchlosti prúdenia vody v zátopovom území, keď sa prúdové prostredie zmení na stojaté alebo len mierne tečúce prostredie, bude dochádzať k zanášaniam koryta jemnejšími sedimentmi, čím sa vytvoria nepriaznivé podmienky pre existenciu pôvodných druhov bentickej fauny a ichtyofauny (zaniknú niektoré neresiská) a postupne dôjde aj k ovplyvneniu ostatných biologických prvkov kvality (makrofyty a fytozobiosféra, fytoplanktón pre tento vodný útvar nie je relevantný), ako aj k zmenám podporných fyzikálno-chemických prvkov kvality v dotknutom úseku útvaru povrchovej vody SKP0004 Poprad, čo môže viesť až k postupnej zmene jeho kategórie z kategórie rieky na riekou so zmenenou kategóriou. V prípade odťaženia štrkov ako kompenzačné opatrenie navrhujeme rozmiestnenie sedimentov v koryte toku tak, že časť vyťaženého materiálu (konkrétne jedna tretina) bude rovnomerne rozmiestnená do koryta rieky Poprad pod MVE Ružbašská Miľava a to v dĺžke zhruba dĺžky zatopenia, čiže nie viac ako cca 4 rkm dĺžky toku (aby nezasahovala do vzdutia MVE, ktorá sa nachádza pod ňou, v Starej Ľubovni). Vplyv na špecifické syntetické znečisťujúce látky a špecifické nesyntetické znečisťujúce látky sa nepredpokladá.

Na základe uvedeného, možno predpokladať, že tento vplyv na útvary povrchovej vody SKP0004 Poprad v r km 77,10 o ploche 0,000409 km² (408 629 m²) z jeho celkovej dĺžky 36,70 km i keď sa neprejaví okamžite po vytvorení zátopu, môže byť významný do takej miery, že by mohol prispieť k postupnému zhoršovaniu jeho ekologického stavu, čím by ***mohlo dôjsť k nesplneniu environmentálnych cieľov v dotknutom vodnom útvare.***

c) *predpokladaný kumulatívny dopad súčasných a novo vzniknutých zmien fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík útvaru povrchovej vody SKP0004 Poprad po realizácii navrhovanej činnosti na jeho ekologický stav*

Z hľadiska významnosti možných zmien fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík útvaru povrchovej vody SKP0004 Poprad vyvolaných realizáciou navrhovanej činnosti „***Dobývanie ložiska nevyhradeného nerastu štrkopieskov Nižné Ružbachy – zátopa v 2. stupni ochrany***“, ktoré môžu prispieť k nedosiahnutiu jeho dobrého ekologického stavu, alebo ktoré môžu spôsobiť jeho zhoršovanie, za rozhodujúce/kľúčové vplyvy možno považovať odkrytie hladiny podzemnej vody o celkovej ploche 408 629 m² (0,000409 km²). Ako významné vplyvy spôsobujúce zmeny fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík útvaru povrchovej vody SKP0004 Poprad, boli vo Vodnom pláne Slovenska na roky 2022-2027, v Pláne manažmentu správneho územia povodia Visla (2022) identifikované dve vodné stavby a to:

- rkm 64,86 - MVE Stará Ľubovňa (uvedená do prevádzky v roku 2012),
- rkm 77,10 - hať a MVE Ružbašská Miľava.

Vzhľadom na vzdialenosť 12,24 km medzi týmito dvomi vodnými stavbami/MVE, ako aj skutočnosť, že súčasťou oboch stavieb sú rybovody, ktoré by mali zabezpečiť pozdĺžnu kontinuitu toku, možno predpokladať, že ich kumulatívny účinok na ekologický stav útvaru povrchovej vody SKP0004 Poprad nebude významný.

a.2 *Vplyv realizácie navrhovanej činnosti na zmenu hladiny útvarov podzemnej vody SK1001000P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych sedimentov oblasti povodia Dunajec a Poprad a SK2004700F Puklinové podzemné vody flyšového pásma a Podtatranskej skupiny oblasti povodia Dunajec a Poprad*

Útvary podzemnej vody SK1001000P a SK2004700F

a) súčasný stav

Útvar podzemnej vody SK1000100P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych sedimentov oblasti povodia Dunajec a Poprad bol vymedzený ako útvar kvartérnych sedimentov s plochou 420,759 km² a je charakterizovaný medzizrnovou priepustnosťou. Dominantné zastúpenie kolektora tvoria aluviálne a terasové štrky, piesčité štrky, piesky. Stratigrafický vek kolektora je Holocén-Pleistocén. Na základe hodnotenia stavu útvaru v rámci 3. cyklu plánov manažmentu povodí (2022) bol kvartérny útvar SK1000100P klasifikovaný v dobrom kvantitatívnom stave, bez rizika nedosiahnutia dobrého kvantitatívneho stavu s vysokou spoľahlivosťou hodnotenia. Na základe hodnotenia stavu útvaru v rámci 3. cyklu plánov manažmentu povodí (2022) bol kvartérny útvar SK1000100P klasifikovaný v dobrom chemickom stave, v riziku nedosiahnutia dobrého chemického stavu so strednou spoľahlivosťou hodnotenia.

Útvar podzemnej vody SK2004700F Puklinové podzemné vody flyšového pásma a Podtatranskej skupiny oblasti povodia Dunajec a Poprad bol vymedzený ako útvar predkvartérnych hornín s plochou 1707,204 km² a je charakterizovaný puklinovou priepustnosťou. Dominantné zastúpenie kolektora je tvorené striedaním ílovcov a pieskovcov (flyš) a slieňovcami. Stratigrafický vek kolektora je Paleogén. Na základe hodnotenia stavu útvaru v rámci 3. cyklu plánov manažmentu povodí (2022) bol predkvartérny útvar SK2004700F klasifikovaný v dobrom kvantitatívnom stave, bez rizika nedosiahnutia dobrého kvantitatívneho stavu s vysokou spoľahlivosťou hodnotenia. Na základe hodnotenia stavu útvaru v rámci 3. cyklu plánov manažmentu povodí (2022) bol predkvartérny útvar SK2004700F klasifikovaný v dobrom chemickom stave, v riziku nedosiahnutia dobrého chemického stavu so strednou spoľahlivosťou hodnotenia.

Nakoľko predmetom činnosti je ťažba nevyhradeného nerastu štrkopieskov a vzhľadom na geologickú stavbu útvaru podzemnej vody predkvartérnych hornín SK2004700F Puklinové podzemné vody flyšového pásma a Podtatranskej skupiny oblasti povodia Dunajec a Poprad, ktorý je situovaný (vertikálne) pod útvarom podzemnej vody kvartérnych sedimentov SK1001000P, pričom dominantné zastúpenie kolektora v útware podzemnej vody predkvartérnych hornín SK2004700F Puklinové podzemné vody flyšového pásma a Podtatranskej skupiny oblasti povodia Dunajec a Poprad, je tvorené striedaním ílovcov a pieskovcov (flyš) a slieňovcami s puklinovou priepustnosťou, nebude tento útvar uvedenou činnosťou zasiahnutý.

Podľa poslednej hydrogeologickej rajonizácie Slovenska (SLOVENSKÝ HYDROMETEOROLOGICKÝ ÚSTAV, 1984) predmetné územie patrí do hydrogeologického rajónu PQ - 141 Paleogén Spišskej Magury, Ľubovnianskej vrchoviny, SZ časti Spišsko-šarišského medzihoria, Pienin s plochou 798,30 km².

Podľa Vodohospodárskej bilancie množstva podzemnej vody za rok 2024 (Vodohospodárska bilancia SR, SLOVENSKÝ HYDROMETEOROLOGICKÝ ÚSTAV, BRATISLAVA 2025) v hydrogeologickom rajóne PQ - 141 Paleogén Spišskej Magury, Ľubovnianskej vrchoviny, SZ časti Spišsko-šarišského medzihoria, Pienin boli:

Využitelné množstvá podzemných vôd: 473,85 l.s⁻¹, z toho minerálne vody: 41,41 l.s⁻¹

Odber (2024): 32,47 l.s⁻¹, z toho minerálne vody: 2,55 l.s⁻¹

Odber (2023): 31,06 l.s⁻¹

Nárast / úbytok k aktuálnemu roku: 1,41 l.s⁻¹

Bilančný stav: dobrý

Predmetné územie patrí tiež do čiastkového rajónu PD 10 - čiastkový rajón kvartéru Popradu s plochou 24,20 km².

Podľa Vodohospodárskej bilancie množstva podzemnej vody za rok 2024 (Vodohospodárska bilancia SR, SLOVENSKÝ HYDROMETEOROLOGICKÝ ÚSTAV,

BRATISLAVA 2025) v čiastkovom rajóne PD 10 - čiastkový rajón kvartéru Popradu, v bilančnom profile Nižné Ružbachy boli:

Využiteľné množstvo podzemných vôd: $5,80 \text{ l.s}^{-1}$

Odber: $0,00 \text{ l.s}^{-1}$

Bilančný stav: dobrý

Čiastkový rajón PD 10 - čiastkový rajón kvartéru Popradu, do ktorého predmetná lokalita spadá, je tvorený zvodnenými štrkopieskami s mocnosťou od 1,7 do 13,5 m. Výdatnosti jednotlivých vrtov v danom území sa pohybujú od $1,0 \text{ l.s}^{-1}$ do $13,9 \text{ l.s}^{-1}$ a koeficient filtrácie od $1,0 \cdot 10^{-3}$ do $6,5 \cdot 10^{-4} \text{ m.s}^{-1}$.

Hladina podzemnej vody v predmetnej lokalite je hydraulicky viazaná na rieku Poprad a jej výška kolíše v závislosti od hladiny vody v útvare povrchovej vody SKP0004 Poprad, ktorá je v danom území na úrovni 546,18 m n.m. až 548,20 m n. m. Úroveň hladiny podzemnej vody bude mať významný vplyv na technológiu dobývania štrkopieskov, ako aj pri určení dobývania štrkového horizontu suchou a následne mokrou cestou do dvoch ťažobných rezov. Podľa regionálneho geologického členenia Západných Karpát je záujmové územie súčasťou vnútrokarpatského paleogénu Ľubovnianskej kotliny. Na geologickej stavbe dotknutého územia sa podieľajú sedimenty kvartéru a paleogénneho podložia. Kvartér a teda aj ložiskové teleso je budované fluvialným piesčitým štrkom s vložkami hlinitého štrku, piesku a ílu kvartérneho holocénu a vrchno pleistocénneho veku. Valúny štrku priemeru 5 cm, ojedinele až do 25 cm sú prevažne z navetraných granodioritov a paleogénnych pieskocov sivohnedej farby. Mocnosť týchto sedimentov dosahuje 5 až 13 m, miestami aj viac.

b) predpokladané zmeny hladiny podzemnej vody vplyvom realizácie činnosti

I. Počas realizácie činnosti a po jej ukončení

Podľa predloženého „Plánu využívania ložiska štrkopieskov Nižné Ružbachy – Zátopa“, bude dobývanie štrkopieskov realizované povrchovým spôsobom, pričom ťažba prebieha pod hladinou podzemnej vody a vedie k jej postupnému odkrytiu a rozširovaniu vodnej plochy. Ložiskové územie navrhnuté na dobývanie štrkopieskov bude zaplavením územia v rámci prevádzky MVE Ružbašská Miľava úplne prekryté hladinou vody rieky Poprad a dôjde tak k vytvoreniu zátopového územia pre MVE o celkovej ploche $408\,629 \text{ m}^2$ ($0,000409 \text{ km}^2$) pri prevádzkovej hladine 550,50 m n.m. V dôsledku ťažby dôjde k zmene režimu hladiny podzemnej vody v oblasti ložiska. Keďže dobývanie štrkopieskov sa bude realizovať technológiou nevyžadujúcou odčerpávanie podzemnej vody a prebieha priamo v prostredí zvodneného kolektora, nedôjde k významnému ovplyvneniu úrovne hladiny podzemnej vody počas ťažby.

Na základe uvedených informácií a posúdenia teda možno očakávať, že vplyv činnosti „**Dobývanie ložiska nevyhradeného nerastu štrkopieskov Nižné Ružbachy – zátopa v 2. stupni ochrany**“ na režim a zmenu hladiny bude lokálny, a z hľadiska dotknutého útvaru podzemnej vody kvartérnych sedimentov SK1000100P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych sedimentov oblasti povodia Dunajec a Poprad ako celku nebude významný. Odtážením zeminy a ťažbou štrkov ale dôjde k odkrytiu súvislej hladiny podzemnej vody, čo predstavuje zásah do zvodneného kolektora a ešte zvyšuje potenciálnu možnosť znečistenia podzemných vôd. Preto je nevyhnutné venovať pri všetkých činnostiach zvýšenú pozornosť riziku znečistenia podzemnej vody pri ťažbe a udržiavať dobrý technický stav všetkých mechanizmov, ktoré sa budú využívať pri zemných prácach a zamedziť potenciálnemu prieniku akýchkoľvek znečisťujúcich látok do horninového prostredia alebo priamo do podzemnej vody.

Počas realizácie navrhovanej činnosti „**Dobývanie ložiska nevyhradeného nerastu štrkopieskov Nižné Ružbachy – zátopa v 2. stupni ochrany**“ nepredpokladáme významný vplyv na režim, zmenu hladiny a stav dotknutého útvaru podzemnej vody SK1000100P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych sedimentov oblasti povodia Dunajec a Poprad.

II. Po ukončení ťažobnej činnosti

Po ukončení ťažby nevyhradeného nerastu štrkopieskov zostane v území súvislá vodná plocha s odkrytou hladinou podzemnej vody s plochou 408 629 m² (0,000 408 629 km²). Pri odkrytí hladiny podzemnej vody dôjde k lokálnej zmene jej hladiny v závislosti od smeru prúdenia podzemnej vody, avšak kolísanie hladiny rieky Poprad bude mať významnejší vplyv na hladinu podzemnej vody než samotná realizácia ťažby. Po ukončení ťažby môže mať odkrytá podzemná voda významnejší lokálny dopad na zvýšenie výparu z odkrytej hladiny podzemnej vody, najmä v dôsledku klimatickej zmeny. To sa prejavuje aj na znížení množstva efektívnych zrážok dopĺňajúcich zdroje podzemných vôd v širšej oblasti. Ťažbou štrkov dôjde k odkrytiu súvislej hladiny podzemnej vody s plochou 408 629 m² (0,000 408 629 km²), čo predstavuje zásah do zvodneného kolektora a trvalo zvyšuje potenciálnu možnosť znečistenia podzemných vôd, preto je nevyhnutné zabezpečiť odkrytú vodnú plochu tak, aby sa zamedzilo potenciálnemu znečisťovaniu podzemnej vody a nedošlo k prieniku akýchkoľvek znečisťujúcich látok do horninového prostredia alebo priamo do podzemnej vody. Z tohto dôvodu navrhujeme zhodnotiť dobývanie ložiska nevyhradeného nerastu štrkopieskov z hydrogeologického hľadiska a podložiť modelom vplyv odťaženia štrkov na hladinu podzemnej vody, možnú zmenu jej kvality ako aj jej vplyv na existujúcu MVE Ružbašská Miľava;

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti po realizácii banskej činnosti **„Dobývanie ložiska nevyhradeného nerastu štrkopieskov Nižné Ružbachy – zátapa v 2. stupni ochrany“** predpokladáme pri dodržaní vhodných preventívnych opatrení len lokálny vplyv 408 629 m² (0,000 408 629 km²) na zmenu režimu a hladiny podzemnej vody a významný vplyv navrhovanej činnosti ťažby štrkopieskov na režim, hladinu a stav útvaru podzemnej vody SK1000100P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych sedimentov oblasti povodia Dunajec a Poprad o celkovej ploche 420,759 km² ako celku neočakávame.

Upozorňujeme tiež, že aj minimálny narastajúci percentuálny podiel trvalo odkrytých podzemných vôd zvyšuje potenciálne riziko ich znečistenia. Odkrytie podzemnej vody má tiež významný vplyv na zmeny jej teploty. V letnom období zvýšenie teploty odkrytej podzemnej vody môže mať za následok jej eutrofizáciu, čo môže ovplyvniť jej celkovú kvalitu v danej oblasti. V súvislosti s rozširovaním plochy odkrytej podzemnej vody sa prejavuje najmä v letnom období zvýšenie výparu vody, čo môže vplývať na zníženie zdrojov/hladiny podzemnej vody. Možno konštatovať, že existuje významný predpoklad zvýšeného výparu až o 50 % vplyvom odkrytia hladiny podzemnej vody v porovnaní s výparom z pôdy z krajiny pokrytej vegetáciou, v dôsledku nasledovných faktorov - väčšej plochy povrchu jednotlivých častíc, lepšej absorpcie energie, stáleho prísunu vlhkosti a zvýšeného vystavenia vetru. Na Slovensku sa z vodnej hladiny vyparí asi 750 milimetrov vrstvy vody za rok, to je až o 1/3 viac ako z krajiny pokrytej vegetáciou, kde výpar dosahuje približne 500 milimetrov.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti môžeme konštatovať, že predložená činnosť **„Dobývanie ložiska nevyhradeného nerastu štrkopieskov Nižné Ružbachy – zátapa v 2. stupni ochrany“**, po ktorej zostane odkrytá hladina podzemnej vody/vodná plocha, nespôsobí významnú zmenu hladiny podzemnej vody a jej kumulatívny vplyv na režim, zmenu hladiny a stav dotknutého kvartérneho útvaru SK1000100P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych sedimentov oblasti povodia Dunajec a Poprad možno považovať za akceptovateľný.

Vodárenské zdroje a chránené územia

Zaujímavé územie v zmysle zákona č. 305/2018 Z. z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov nie je súčasťou žiadnej chránenej vodohospodárskej oblasti. V riešenom území navrhovanej činnosti a jeho susedstve sa nenachádzajú prírodné zdroje stolových, liečivých a minerálnych vôd. Taktiež neboli dokladované zdroje geotermálnych vôd. V zmysle Vyhlášky č. 24/2000 Z. z. Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky, ktorou sa vyhlasujú ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov vo Vyšných Ružbachoch sa územie predloženej činnosti **„Dobývanie ložiska**

nevyhradeného nerastu štrkopieskov Nižné Ružbachy – zátapa v 2. stupni ochrany“ nenachádza v 2.stupni ochrany prírodných liečivých zdrojov vo Vyšných Ružbachoch.

Chránené územia

Záujmové územie predloženej činnosti „**Dobývanie ložiska nevyhradeného nerastu štrkopieskov Nižné Ružbachy – zátapa v 2. stupni ochrany“**, sa nachádza v riečnej nive rieky Poprad, v k.ú. Nižné Ružbachy, pričom rieka Poprad v k.ú. Nižné Ružbachy je v zmysle Výnosu MŽP SR č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004 súčasťou Územia európskeho významu SKUEV0951 Stredný tok Popradu. Územie európskeho významu SKUEV0951 Stredný tok Popradu je tvorené siedmimi nesúvislými časťami prírodne najzachovalejších úsekov rieky Poprad. V území sa striedajú časti s rýchlym prúdením s pomaly tečúcou vodou. V týchto miestach rieka Poprad vytvára meandre s akumuláciou štrkového, v menšej časti pieskového a bahnitého materiálu. Predmetom ochrany v tomto území európskeho významu sú biotopy európskeho významu Horské vodné toky a bylinné porasty pozdĺž ich brehov (3220), Rieky s bahnitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov *Chenopodium rubri* p.p. a *Bidention* p.p. (3270), Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy (91E0) ako druhy mihul'a potočná, mrena karpatská a vydra riečna.

Suchozemské ekosystémy závislé na podzemných vodách

V dotknutom útvare podzemnej vody SK1000100P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych sedimentov oblasti povodia Dunajec a Poprad neboli identifikované ekosystémy závislé na podzemných vodách, ktoré priamo a kriticky závisia od útvaru podzemnej vody a pre udržanie svojej existencie musia byť zásobované podzemnou vodou v dostatočných množstvách po významnú časť roka.

Záver

Na základe odborného posúdenia predloženej banskej činnosti „**Dobývanie ložiska nevyhradeného nerastu štrkopieskov Nižné Ružbachy – zátapa v 2. stupni ochrany“**, v rámci ktorého boli identifikované predpokladané zmeny fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík dotknutého útvaru povrchovej vody SKP0004 Poprad spôsobené realizáciou predmetnej činnosti, ako aj zmeny hladiny podzemnej vody v útvare podzemnej vody SK1001000P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych sedimentov oblasti povodia Dunajec a Poprad spôsobené realizáciou navrhovanej banskej činnosti a na základe posúdenia kumulatívneho dopadu už existujúcich a predpokladaných nových zmien fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík útvaru povrchovej vody SKP0004 Poprad, po realizácii navrhovanej činnosti možno očakávať, že vplyv predpokladaných identifikovaných nových zmien fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík útvaru povrchovej vody SKP0004 Poprad bude významný do takej miery, že môže spôsobiť postupné zhoršovanie jeho ekologického stavu.

Možno očakávať, že následkom tohto trvalého zdvihnutia hladiny rieky Poprad dôjde k trvalým zmenám hydrologického režimu (veľkosti a dynamiky prietoku) a morfologických podmienok (premenlivosť šírky a hĺbky riečného koryta, rýchlosť prúdenia). V dôsledku zníženia rýchlosti prúdenia vody v zátapovom území, keď sa prúdové prostredie zmení na stojaté alebo len mierne tečúce prostredie, bude dochádzať k zanášaniam koryta jemnejšími sedimentmi, čím sa vytvoria nepriaznivé podmienky pre existenciu pôvodných druhov bentickej fauny a ichthyofauny (zaniknú niektoré neresiská) a postupne dôjde aj k ovplyvneniu ostatných biologických prvkov kvality (makrofyty a fytoENTOS, fytoplanktón pre tento vodný útvar nie je relevantný), ako aj k zmenám podporných fyzikálno-chemických prvkov kvality v dotknutom úseku útvaru povrchovej vody SKP0004 Poprad, čo môže viesť až k postupnej zmene jeho kategórie z kategórie rieky na rieku so zmenenou kategóriou.

Na základe odborného posúdenia predloženej činnosti **„Dobývanie ložiska nevyhradeného nerastu štrkopieskov Nižné Ružbachy – zátopa v 2. stupni ochrany“** situovanej v čiastkovom povodí Dunajca a Popradu, predmetom ktorej je využívanie ložiska štrkopieskov, sa vplyv realizácie predmetnej činnosti na zmenu hladiny, režimu a stav podzemnej vody v dotknutom útvare podzemnej vody SK1000100P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych sedimentov oblasti povodia Dunajec a Poprad ako celku nepredpokladá.

Nakoľko predmetom činnosti je ťažba nevyhradeného nerastu štrkopieskov a vzhľadom na geologickú stavbu útvaru podzemnej vody predkvartérnych hornín SK2004700F Puklinové podzemné vody flyšového pásma a Podtatranskej skupiny oblasti povodia Dunajec a Poprad, ktorý je situovaný (vertikálne) pod útvarom podzemnej vody kvartérnych sedimentov SK1001000P, nebude tento útvar uvedenou činnosťou zasiahnutý.

Výskumný ústav vodného hospodárstva ako odborné vedecko-výskumné pracovisko vodného hospodárstva poverené Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky výkonom vypracovania odborného stanoviska podľa § 16a ods. 3 vodného zákona na základe vyššie uvedených predpokladov konštatuje, že činnosťou „Dobývanie ložiska nevyhradeného nerastu štrkopieskov Nižné Ružbachy – zátopa v 2. stupni ochrany“ by mohlo viesť k nesplneniu environmentálnych cieľov v útvare povrchovej vody SKP0004 Poprad.

Avšak vzhľadom na skutočnosť, že pre vodnú stavbu MVE Ružbašská Miľava bolo dňa 22. 1. 2000 vydané stavebné povolenie pod č. 99/01778/Vod/Bo (právoplatné dňa 26. 1. 2001) a vodná stavba, ktorou vznikne vodná plocha v rozsahu zátopy pre MVE Ružbašská Miľava, je už zrealizovaná, máme za to, že činnosťou **„Dobývanie ložiska nevyhradeného nerastu štrkopieskov Nižné Ružbachy – zátopa v 2. stupni ochrany“** by mohla byť ovplyvnená aj zátopová oblasť pre MVE Ružbašská Miľava. Odťažením štrkov v zátopovej oblasti by mohlo dôjsť k výrazným zmenám v prúde vody, v priesakoch povrchovej vody do podzemnej vody, v stabilite svahov nádrže, sedimentácii a v kvalite podzemnej vody.

V rámci splnenia podmienok definovaných v § 16 ods. 6 písm. b) vodného zákona:

1. uskutočnia sa všetky realizovateľné kroky na obmedzenie nepriaznivého dopadu na stav útvaru povrchovej vody alebo stav útvaru podzemnej vody,
2. dôvody úprav alebo zmien útvarov povrchovej vody alebo útvarov podzemnej vody sú menovito uvedené a vysvetlené v pláne manažmentu povodia (§ 13) a environmentálne ciele sa vyhodnotia každých šesť rokov,
3. dôvody pre tieto úpravy alebo zmeny vyplývajú z nadradeného verejného záujmu alebo prínosy z dosiahnutia cieľov podľa odseku 1 pre životné prostredie a spoločnosť sú prevážené prínosmi nových úprav alebo zmien pre ľudské zdravie, udržanie ľudskej bezpečnosti alebo trvalo udržateľného rozvoja a
4. očakávané prínosy týchto úprav alebo zmien vodného útvaru nie je možné z dôvodov technickej realizovateľnosti alebo neprimeraných nákladov dosiahnuť inými prostriedkami, ktoré sú podstatne lepšou environmentálnou voľbou,

požadujeme v správe o splnení podmienok podľa § 16 ods. 6 písm. b) prvého až štvrtého bodu pre činnosť **„Dobývanie ložiska nevyhradeného nerastu štrkopieskov Nižné Ružbachy – zátopa v 2. stupni ochrany“**:

- zhodnotiť dobývanie ložiska nevyhradeného nerastu štrkopieskov z hydrogeologického hľadiska a modelovať vplyv odťaženia štrkov na hladinu podzemnej vody, možnú zmenu jej kvality ako aj jej vplyv na existujúcu MVE Ružbašská Miľava;
- navrhnúť rozmiestnenie sedimentov v koryte toku - časť vytŕaženého materiálu (konkrétne jedna tretina) by mala byť rovnomerne rozmiestnená do koryta rieky Poprad pod MVE Ružbašská Miľava a to v dĺžke zhruba dĺžky zatopenia, čiže nie viac ako cca 4 rkm dĺžky toku (aby nezasahovala do vzdutia MVE ktorá sa nachádza pod ňou, v Starej Ľubovni).

Podľa ustanovenia § 16 ods. 7 vodného zákona k žiadosti o povolenie výnimky žiadateľ priloží projektovú dokumentáciu činnosti a správu o splnení podmienok podľa § 16 ods. 6 písm. b) prvého až štvrtého bodu (ďalej len „správa“). Informáciu o podaní žiadosti o povolenie výnimky spolu s dokumentmi podľa prvej vety zverejní orgán štátnej vodnej správy na svojom webovom sídle a súčasne na webovom sídle ministerstva.

Podľa ustanovenia § 16a ods. 10 vodného zákona orgán štátnej vodnej správy povolí výnimku, ak sú v súvislosti s činnosťou žiadateľa splnené podmienky podľa § 16 ods. 6 písm. b) vodného zákona.

Toto záväzné stanovisko sa v súlade s § 16a ods. 5 vodného zákona zverejní na webovom sídle okresného úradu v sídle kraja a na webovom sídle Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky po dobu 30 dní.

PaedDr. Miroslav Benko, PhD., MBA, LL.M.
vedúci odboru

Na vedomie

1. Okresný úrad Stará Ľubovňa, OSZP, Nám. Gen. Štefánika 1, 064 01 Stará Ľubovňa